

DERS BİLGİLERİ FORMU	
Dersi Açan Fakülte/ Enstitü	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Dersi Açan Bölüm/ Ana Bilim Dalı	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
Dersin Kodu	SUI 428
Dersin Adı	Modern Ortadoğu'da Siyaset, Ekonomi ve Toplum
Öğretim Dili	Türkçe
Dersi Alan Programlar	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencileri için bölüm seçmelisi olarak önerilmektedir. Diğer bölümlerin öğrencileri dersi Fakülte Seçmelisi ve Üniversite Seçmelisi statüsünde alabilirler.
Ders Türü	Seçmeli Ders
Dersin Seviyesi	Lisans
AKTS Kredisi	6
Ön Koşullar	Ön koşul bulunmamaktadır.
Dersin İçeriği	SUI 428 dersinde Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılışından günümüze dek modern Ortadoğu'nun geçirdiği siyasi, iktisadi ve toplumsal dönüşümler incelenmektedir. Ders kapsamında bölgede Birinci Dünya Savaşı sonrasında modern devletlerin oluşum süreci, dış güçlerin bölge siyasetindeki rolü, bölgesel aktörlerin dış güçler ve birbirleri ile etkileşimi, devlet-toplum ilişkilerinin temel dinamikleri, bölgenin petrol, siyasal rant ve küresel kapitalizme değişik derecelerde entegrasyonu ile şekillenen politik ekonomisi ile milliyetçilik, İslamcılık ve Pan-Arap milliyetçiliği gibi farklı kimlik arayışları tahlil edilecektir.
Dersin Amacı	Bu ders ile öğrencilerin Ortadoğu bölgesinin siyasetine, iktisadi gelişimine, sosyolojisine ve uluslararası ilişkilerine dair temel bilgileri edinmesi, değişim ve devamlılıkları eleştirel bir bakış açısı ile yorumlayabilmesi ve güncel sorunlar ile bu meselelerin tarihsel kökenleri arasındaki bağı kurabilmesi beklenmektedir.
Dersin Kazanımları	*19.yüzyıldan itibaren bölgedeki farklı reform çabalarının ve tepkilerin mukayeseli tahlili *Osmanlı İmparatorluğu sonrası bölgede devlet kurma süreçlerinin iç ve dış etkenler üzerinden kavramsallaştırılması ve günümüzde bölgedeki zayıf devletler ile bağlantısının kurulması *Bölgedeki devletlerarası savaşların (Arap-İsrail savaşları, İran-Irak Savaşı, 1990-1991 Körfez Savaşı) ve iç savaşların (Lübnan iç savaşı) bölgenin uluslararası ilişkilerine ve devlet-toplum ilişkilerine etkisinin tahlil edilmesi *Bölgenin politik ekonomisi ve siyaset biçimleri arasındaki ilişkini tartışılması *Bölgede farklı dönemlere hakim olan ideolojik yaklaşımların ulusal, bölgesel ve uluslararası boyutlarının tartışılması * Arap isyanlarının tahlili *Bölgenin tarihsel, sosyolojik ve uluslararası perspektiften ele alınması
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	William Cleveland, Modern Ortadoğu Tarihi, çev. Mehmet Harmancı, (İstanbul: Agora Kitaplığı, 2008). Bu temel kaynak dışında her hafta konu ile ilgili ek okumalar da verilmektedir.
Değerlendirme Ölçütleri	Katkı payı
Devam	10 (Derse devam ve ders tartışmalarına aktif katılım)
Laboratuvar	Yok
Uygulama	Yok
Alan Çalışması	Yok
Ödev	10 (Bölge ülkelerinin siyasi, iktisadi ve toplumsal dönüşümlerine dair detaylı araştırma)
Sunum	Yok
Projeler	Yok
Seminer	Yok
Ara Sınavlar	30
Quiz	10
Final	40
Toplam	100
Ders Planı	Tartışılacak/ İşlenecek Konular
1. Hafta	Dersin tanıtımı ve giriş

2. Hafta	"Ortadoğu": coğrafi sınırlar, siyasal tanımlar ve akademik yaklaşımlar 18 ve 19. yüzyılda Osmanlı, İran ve Mısır'da reform ve dönüşüm 2. haftanın okumaları -Roderic Davison, "Where is the Middle East?", <i>Foreign Affairs</i>, July 1960. -Fawaz Gerges, "The Study of Middle East International Relations: A Critique", <i>British Society for Middle Eastern Studies</i>, Vol.18, No.2, ss. 208-220. -Abdul-Karim Rafeq, "Farklı bir Güç Dengesi: 18. ve 19. Yüzyılda Avrupa ve Ortadoğu", içinde Youssef M. Choueiri, <i>Ortadoğu Tarihi</i>, ss. 273-292. -William Cleveland, "Yeni Bir Senteze Doğru: Reformların Seyri: 1789-1849" (4. Bölüm), ss.71-92; "Tanzimat Döneminde Osmanlı İmparatorluğu ve Mısır" (5. Bölüm), ss.93-116. ②
3. Hafta	Birinci Dünya Savaşı ve Ortadoğu 3. haftanın okumaları - William Cleveland, "19. Yüzyıl Sonlarında Mısır ve İran" (6. Bölüm), ss. 117-133; "İslam Toplumunun Cevabı" (7. Bölüm), ss. 134-148; "Jön Türkler ve İranlı Meşrutiyetçiler Dönemi" (8. Bölüm), ss. 149-166;"1. Dünya Savaşı ve Osmanlı Düzeninin Sonu"(9. Bölüm), ss. 167-190. -Julia Clancy Smith and Charles Smith, "Promises, promises: Britain, France and the Arab movement", <i>The Modern Middle East and North Africa: A History in Documents</i>, (Oxford University Press, 2014), ss. 113-135.
4. Hafta	Birinci Dünya Savaşı Sonrası Ortadoğu -Ülke incelemeleri: Mısır, Irak ve Ürdün (Britanya'nın manda yönetimi altındaki ülkeler) -İsrail'in kuruluşu 4. haftanın okumaları -Albert Hourani, "Avrupa Gücünün Zirvesi (1914-1939)"(19. Bölüm), içinde Arap Halkları Tarihi, (İstanbul: İletişim Yayınları, 1997). ss. 370-388. -Simon Bromley, "Ortadoğu'da Devletler Sistemi-Kökeni, Gelişimi ve Geleceği" (26. Bölüm), içinde Youssef Choueiri, <i>Ortadoğu Tarihi</i>, ss. 598-632. -William Cleveland, "Arap Bağımsızlık Mücadelesi: İki Dünya Savaşı Arası Dönemden 1945'e Kadar Mısır, Irak ve Ürdün" (11. Bölüm), ss. 217-241; "Filistin Mandası ve İsrail Devletinin Doğuşu" (13. Bölüm), ss. 265-300.
5. Hafta	Birinci Dünya Savaşı Sonrası Ortadoğu-II. Kısım -Ülke incelemeleri: Suriye, Lübnan (Fransız manda yönetimi altında ülkeler); -Ülke incelemeleri: Suudi Arabistan ve İran 5. haftanın okumaları -William Cleveland, "Arap Bağımsızlık Mücadelesi: İki Dünya Savaşı Arası Dönemden 1945'e Kadar Suriye, Lübnan ve Suudi Arabistan" (12. Bölüm), ss. 242- 264; "Türkiye ve İran'da Otoriter Reform" (10. Bölüm), ss. 197-217. ②
6. Hafta	İkinci Dünya Savaşı'nın Sonundan 1970'lere Kadar "Bağımsız" Ortadoğu 6. haftanın okumaları -Peter Sluglett, "The Cold War in the Middle East", içinde Louise Fawcett, <i>International Relations of the Middle East</i>, (Oxford University Press, 2013), ss. 60-76. -William Cleveland, "Nasır çağında Ortadoğu: Mısır Üssü" (15. Bölüm), ss. 335-358 & "Nasır çağında Ortadoğu: Arap Politikasının Radikalleşmesi" (16. Bölüm), ss. 359-382.

7. Hafta	Arap-İsrail Savaşları ve İsrail ile Filistin’de siyaset ve toplum İsrail-Mısır Barışı 7. haftanın okumaları -William Cleveland, “1948’den 1970’lere Kadar İsrail ve Filistinliler”, (17. Bölüm), ss. 383-406. -Mehran Kamrava, “The Arab-Israeli Wars” (4. Bölüm), içinde Kamrava, The Modern Middle East: A Political History Since the First World War, (Berkeley: University of California Press, 2005), ss. 107-137. -William Cleveland, “Savaş ve Barışın Değişik Modelleri: 1970’ler ve 1980’lerde Mısır ve Lübnan” (18. Bölüm), ss. 415-439. (Mısır ile ilgili bölüm.)
8. Hafta	1970’lerden 1990’lara Ortadoğu: Altüst Oluş ve Yenilenme Lübnan İç Savaşı Suriye ve Irak’ta otoriter rejimlerin konsolidasyonu 8. haftanın okumaları -William Cleveland, “Savaş ve Barışın Değişik Modelleri: 1970’ler ve 1980’lerde Mısır ve Lübnan” (18. Bölüm), ss. 415-439 (Lübnan İç Savaşı ile ilgili kısım okunacak); “Suriye ve Irak’ta Otoriter Yönetimin Pekışmesi: Hafız Esad ve Saddam Hüseyin Rejimleri” (19. Bölüm), ss. 440-466. -Lübnan İç Savaşı Kronolojisi- Beyrut Amerikan Üniversitesi Kütüphanesi, http://aub.edu.lb/libguides.com/LebaneseCivilWar -Roger Owen, "Basic Components of the Regimes (Presidential Security States)" (3. bölüm) içinde Owen, The Rise and Fall of Arab Presidents for Life, (Harvard University Press, 2012), ss. 37-60.
9. Hafta	Petrol Çağı: Kalkınma, Arap Yarımadası’nın Dönüşümü, Ortadoğu’nun Politik Ekonomisi 9. haftanın okumaları -William Cleveland, “Petrol Çağında Arap Yarımadası” (21. Bölüm), ss. 495-518. -Simon Murden, “Politik Ekonomi: Modernleşmeden Küreselleşmeye” (19.Bölüm), içinde Youssef M. Choueiri, ss. 443-463. -Giacomo Luciani, "Oil and Political Economy in the International Relations of the Middle East", içinde Louise Fawcett, International Relations of the Middle East, (Oxford University Press, 2013), ss. 103-126.
10. Hafta	İran Devrimi ve Ortadoğu’da Siyasal İslam’ın yükselişi 10. haftanın okumaları -William Cleveland, "Demokrasi ve Otoriterizm: İran" (14. Bölüm), ss. 320-334; “İran Devrimi ve İslam’ın Yeniden Yükselişi” (20. Bölüm), ss. 467-494. -Fred Halliday, "The Iranian Revolution in Comparative Perspective", içinde Halliday, İslam and the Myth of Confrontation, (London: IB Tauris,1996), ss. 42-75. -Beverley Milton-Edwards, “Siyaset ve Din” (23. Bölüm), içinde Youssef Choueiri, ss. 528-548.
11. Hafta	Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Ortadoğu: Filistin İntifadası ve Barış Süreci; 1990-1991 Körfez Savaşı ve sonrası 11. haftanın okumaları -William Cleveland, “Mevcut Düzene Meydan Okumalar: Filistin Ayaklanması ve Körfez Savaşı” (22. Bölüm), ss. 528-548; "Hem Çok Yakın Hem Çok Uzak Bir Barış: Körfez Savaşı'ndan Sonra İsrail-Filistin İlişkileri", (23. Bölüm), ss. 546-565; "Körfez Savaşı'ndan Sonra Ortadoğu'da Süreklilik ve Değişim Modelleri" (24. Bölüm), ss. 566-598 -Middle East Reform and Information Project (MERIP), Primer on Palestine, Israel and the Arab-Israeli Conflict, http://www.merip.org/primer-palestine-israel-arab-israeli-conflict-new

12. Hafta	11 Eylül Sonrası Ortadoğu: Amerikan müdahaleciliği Ortadoğu ve "Arap Baharı" 12. haftanın okumaları -William Cleveland, "America's Troubled Moment in the Middle East" (25. Bölüm), ss. 505-521; "The 2011 Arab Uprisings" (26. Bölüm), ss. 522-540. -James L. Gelvin, "Arap İsyanlarını Anlamak", ss. 63-88, içinde Doğan Çetinkaya (ed.), Ortadoğu: Direniş, Devrim, Emperyalizm, (İstanbul: İletişim Yayınları, 2014). -Ilan Pappé, "21. yüzyılda küreselleşen Ortadoğu", (10. Bölüm), ss. 383-397
------------------	--